

Høgni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
viðurslønina
2012

UMAFTUR AFTURUM

Selfie í neyðini nýtt

Ein maður, sum búði á gøtuni í Keypmannahavan, doyði eisini har, á gøtuni. Kuldin tók ein mann í heimsins lukkuligastu tjóð. Kanska sviku foreldrini hann, tá hann var barn. Men eitt er púra vist, samfelagið sveik. Samfelagið eigur øll børnini. Tey eru sera nógv, sum foreldrini ikki lofta.

Í nakrar tímar ein kaldan og ráan fyrrapart gerandis meira lá enn sat doyggjandi maðurin við ein stóran handilsglugga.

Hundraðtals fólk gingu/skundaðu framvið, nøkur oftari enn einaferð. Eingin gav manninum ans. Eingin spurdi, um alt var í lagi. Alt var ikki í lagi. Hann var deyður, tá hann varð spurdur.

Í fjør hendi nakað tað sama. Ein maður úr Grønlandi doyði í mannamúgvuni í túninum hjá metrostöðini við Amagercentret. Lá bara har á alljósum degi og doyði.

Eingin tímir ella leggur í at hjálpa einum rekavætti, sum situr ella liggur fyri deyðanum á gøtuni. Tí fyri tað sleppa fólk ikki í sjónvarpið. Tey

sleppa ikki at siga fyri øllum í Danmark, hvussu góð tey eru. Tað sleppa tey, um tey hjálpa flóttafólkum úr øðrum londum enn teimum í danska ríkinum.

Grønendingar eru eins og froyingar flóttafólk í Danmark, tí alt er betri í Danmark enn í Grønlandi og Føroyum. Tí flýggja fólk úr Norðurdanmark til Danmarkar.

Fólki, ja, ikki rasistunum sjálvandi, okkum, sum ivast og spyrja, fólki dāmar fólk, sum hjálpa fólki, sum flýggja til Danmarkar.

Liggur ein húsvillur drykkjumaður doyggjandi í heimi sínum, gøtuni, fær hann frið at doyggja á brúgvasteinunum, sum er teppið í hansara heimleysa heimi, sum Harrin kanska, kanska ikki, signar.

Men nú eftir deyðan í gongugøtuni, halda fólk, at tey eiga at hjálpa teimum heimleysu, eisini teimum donsku. Tað fingi miðlarnir sjálvandi at vita. Hygg, hvussu góð eg eri, eg hjálpi, tí eg havi eina song, sum eg ikki brúki.

Fyrr bar til at hjálpa øðrum, uttan at rópa tað út um allar geilar. Í hesum selfietíðum eru vit so góð, so góð, so góð. Og tað er einki loyndarmál.

Tværsystar tann deyða í gongugøtuni vóru í sjónvarpinum og hildu, at nú noyðist samfelagið at hjálpa teimum heimleysu. Tær blivu sjálvandi ikki spurdar, hví tær ikki hjálptu beiggja sínum.

Vit eru mitt í einari selfietíð. Er einki sjónvarp í nánd, tá fólk hjálpa, taka

tey bara eina mynd av sær sjálvum og teimum neyðstøddu, tey hjálpa, og tveita hana út á asosialu miðlarnar, sum hava fleiri hyggjarar enn nøkur sjónvarpsrás. Har sum 24/7 er besta senditið.

Og so vita øll, hvussu góð, tey eru. Og tað er umráðandi, at onnur fáa tað við, at ikki øll eru vit rasistar.

Minnir um tey, sum kalla seg kristin. Tey kunnu ikki halda sína trúgv hjá sær sjálvum, biðja og bønna í einrúmi, bara saman við tí, tey biðja til.

Nei, tað skal rópast út um allar geilar, í okkara tíð gjøgnum stórar hátalarar, sum hjá Lemmy, sála: can You hear Us? Og so skrúvaði hann upp, uttan at biða eftir svarinum.

Boðskapurin gjøgnum Marshall. Selfie er ikki so nýtt, sum vit halda.

Onnur gera vart við sína trúgv við at skjóta onnur ella spreingja tey til himmals ella helvitis.

So leingi religion og teirra bókur eru loyvdar, noyðast vit at lata okkum tað lynda. Tað fáa vit einki gjørt við.

Ein farri av sekularisering sníkir seg tó framat viðhvørt.

Í Danmark (47 ferðir Danmark) eru øll farin at siga, jeg tænker.. í staðin fyri jeg tror..

Og um ikki so langa tíð fara føroyinar at siga eg hugsi.. í staðin fyri eg trúgvi.. í staðin fyri tað rætta, sum er eg haldi..

Selfie. Sum ein segði: heima hjá mær er so sera vakurt, har eru spegl á øllum veggjum.

Høgni
Djurhuus

MYND: HEINESEN MYNDIR

10
skjótir

Jógvan Andrias Joensen

Yrki: Leiðari í Virkishúsinum fyri ung, Húsið
Bústaður: Klaksvík

Hvat ætlaði tú at blíva, tá tú bleivst vaksin?
– Timburmaður.

Hvat burdi hitt kynið vitað um títt kyn?
– Eg (kann bara svara fyri meg sjálvan) gleðist fyri hvørt tak og átak kvinnan tekur – eina og saman við øðrum – fyri í enn størri mun at búgva seg út til at broyta okkara samfelag. Her hugsi eg um leiklutin fyri fólkaræðinum, javnrættindum og samhaldsfesti.

Hvat burdu børn vitað um tað at verða vaksin?
– Tað hevur størri týdning, at vit vaksnu eru tíðilig og vísa børnum og ungum at tað eru vit, sum hava ábyrgd fyri at menna teirra sjálsvirði, at tey eru trygg, at tey við tíðini mennast og gerðast meir og meir sjálvstøðug.

Hvat var seinasti dreymurin, tú gjørdi til veruleika?
– Dreymurin um, at tónleikarøðin Tónabrúgv savnaði tónleikarar og áhoyrarar og gjørdi Spaniastovu til eitt savnandi stað.

Enda setningin: Um eg tordi, hevði eg...

... arbeitt enn meir fyri at fremja fólkaræði. M.a. við at arbeitt fyri at allir felagsskapir, stovnar osfr. í Føroyum, eru skipaðir fólkaræðisliga og byggja á fólkaræðislig grundstøði!

Hvat hevði gjørt heimin til eitt betri stað?

– Um átrúnaður var privatur heldur enn allmennur, einvísur, fordømandi og sekteriskur.

Nær vart tú seinast veruliga ovfarin?

– Tá eg á fyrsta sinni hoyrði ein borgarstjóra í Klaksvík alment vísa tónleika-, mynd- og leiklistini ans: Listin hevur í nógv ár lívgað um tilveruna í Klaksvík, og hon gongur eini uppáftur bjartari framtíð í møti.

Tað seinasta, tú hevur lært, er at...

... tað er rættiliga umráðandi, at fleiri og fleiri viðurkenna, at ein og hvør er nakað í sær sjálvum!

Tann støðuga ringa samvitskan snýr seg um, at eg...
... útseti at gera ymist liðugt heima við hús.

